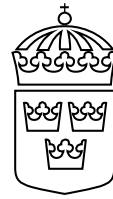

Regeringens proposition

2021/22:202

Betaltjänster – några förtydliganden

Prop.
2021/22:202

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 mars 2022

Magdalena Andersson

Max Elger
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det ska göras vissa förtydliganden i betaltjänstlagen med anledning av att Europeiska kommissionen har ifrågasatt om några artiklar i EU:s andra betaltjänstdirektiv, vilka reglerar bevisbördans placering, har genomförts på ett tillräckligt klart och precist sätt i svensk rätt.

I propositionen behandlas också två tillkännagivanden från riksdagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Betaltjänstdirektiven och regleringen av betalningsmarknaden	7
5	Bevisbörda för informationsgivning	8
6	Styrkande av att en betalningstransaktion har godkänts och genomförts korrekt.....	8
7	Riksdagens tillkännagivanden om uppföljning	10
7.1	Utvärdering av kravet på att betaltjänstleverantörer ska presentera betalningssätt på visst sätt vid e-handel.....	10
7.2	Offentliga utvecklingskreditinstitut	11
8	Ikraftträdande.....	12
9	Förslagets konsekvenser	13
10	Författningskommentar.....	13
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	16
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	17
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	19
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	20
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 mars 2022	21

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2021/22:202

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster
dels att 5 kap. 3, 47, 50 och 59 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 21 a §, och närmast före
4 kap. 21 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Bevisbörda

21 a §

En betaltjänstleverantör ska kunna styrka att information har lämnats i enlighet med detta kapitel.

5 kap.

3 §²

En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren uttryckligen har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. Samtycket ska lämnas antingen direkt till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller via betalningsmottagaren eller, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänsten.

En betaltjänstleverantör ska kunna styrka att ett sådant samtycke har lämnats.

47 §³

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt.

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt. *Betal-tjänstleverantören ska kunna styrka att betalningsordern har utförts korrekt.*

Om betalarens betaltjänstleverantör kan styrka att mottagarens leverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp enligt 40 §, ansvarar mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2018:175.

³ Senaste lydelse 2018:175.

50 §⁴

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 42 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 41 §.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 42 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 41 §. *Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska kunna styrka att betalningsordern har utförts korrekt.*

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har försökt att överföra en betalningsorder i enlighet med första stycket men misslyckats, ska leverantören så snart som möjligt överföra den berörda betalningsordern på nytt till betalarens betaltjänstleverantör.

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör inte har överfört en betalningsorder enligt första stycket, ska betalningstransaktionens belopp valuterats på mottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningsordern hade överförts korrekt.

59 §⁵

En betaltjänstleverantör får komma överens med en betaltjänst-användare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i 1 § första stycket, 28–30 §§, 35–37 och 47 §§, 48 § första–tredje styckena, 49–53 §§ och 54 § första stycket.

En betaltjänstleverantör får komma överens med en betaltjänst-användare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i 1 § första stycket, 3 § *andra stycket*, 28–30 §§, 35–37 och 47 §§, 48 § första–tredje styckena, 49–53 §§ och 54 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

⁴ Senaste lydelse 2018:175.

⁵ Senaste lydelse 2018:175.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat andra betaltjänstdirektivet, genomfördes i svensk rätt genom ändringar i lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen (se prop. 2017/18:77, bet. 2017/18:FiU36, rskr. 2017/18:207). Lagändringarna trädde i huvudsak i kraft den 1 maj 2018.

Europeiska kommissionen har ifrågasatt det svenska genomförandet av artiklarna 41, 72 och 90.1 andra stycket i andra betaltjänstdirektivet (SB2021/01366).

Av det skälet har promemorian Betaltjänster – några förtydliganden upprättats inom Finansdepartementet. I den föreslås att det i betaltjänstlagen ska införas bestämmelser motsvarande reglerna i andra betaltjänstdirektivet.

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga på www.regeringen.se och i Finansdepartementet (Fi2021/03948).

I propositionen behandlas promemorians förslag.

Riksdagen har tillkännagett att en utvärdering av effekterna av det nya kravet på att betaltjänstleverantörer ska presentera betalningssätt på visst sätt vid e-handel ska vara genomförd senast den 1 juli 2021 (bet. 2019/20:FiU37 punkt 3, rskr. 2019/20:191). Tillkännagivandet behandlas i avsnitt 7.1. Tillkännagivandet bedöms vara tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Riksdagen har tillkännagett att regeringen noga bör följa upp hur ändringarna i kapitaltäckningsregelverket fungerar för offentliga utvecklingskreditinstitut med beaktande av deras särskilda verksamhet, affärsmodell och ändamål med kreditgivningen (bet. 2020/21:FiU37 punkt 3, rskr. 2020/21:116). Tillkännagivandet behandlas i avsnitt 7.2. Tillkännagivandet bedöms vara tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 3 mars 2022 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslag som överensstämmer med lagförslagen i denna proposition. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

4 Betaltjänstdirektiven och regleringen av betalningsmarknaden

Prop. 2021/22:202

Ett väl fungerande system för att genomföra betalningar är en grundläggande förutsättning för samhällsekonomin. Hushåll och företag behöver tillgång till betaltjänster som gör det möjligt att betala för varor och tjänster på ett effektivt och säkert sätt. Exempelvis måste hushåll kunna betala räkningar och företag måste kunna genomföra affärstransaktioner och betala ut löner.

En samlad reglering av betaltjänstverksamhet inom Europeiska unionen (EU) skedde första gången genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden, kallat första betaltjänstdirektivet. Direktivet ställde bl.a. upp verksamhetskrav för de aktörer som tillhandahåller betaltjänster och informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster samt innehöll regler om såväl betaltjänstanvändares som betaltjänstleverantörers rättigheter och skyldigheter. Direktivets syfte var att uppnå en mer harmoniserad inre marknad för betaltjänster inom EU och det genomfördes i svensk rätt i huvudsak genom betaltjänstlagen.

I november 2015 antogs andra betaltjänstdirektivet. Reglerna i första betaltjänstdirektivet fördes i huvudsak över till andra betaltjänstdirektivet, varvid det första direktivet upphävdes. Utöver detta infördes regler på några nya områden.

Andra betaltjänstdirektivet syftar huvudsakligen till att bidra till att utveckla marknaden för elektroniska betalningar inom EU och skapa bättre förutsättningar för säkra och effektiva betalningar.

Konsumenterna har under de senaste åren ändrat sina betalningsvanor avsevärt. Förutom det växande antalet kortbetalningar har e-handeln och de smarta telefonerna banat väg för nya betalningssätt. En harmoniserad marknad uppnås genom att den rättsliga ramen för betaltjänster uppdateras och kompletteras med regler för ökad insyn, innovation och säkerhet när det gäller massbetalningar (COM (2013) 547 final). En viktig förändring i andra betaltjänstdirektivet jämfört med första betaltjänstdirektivet var därför att det infördes regler om s.k. betalningsinitieringstjänster. Uttrycket betalningsinitieringstjänst definieras i andra betaltjänstdirektivet som ”en tjänst för att initiera en betalningsorder på begäran av betaltjänst-användaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänst-leverantör” (artikel 4.1.15). Den som tillhandahåller en sådan tjänst erbjuder en möjlighet att genomföra betalningar genom att leverantören av betalningsinitieringstjänsten får tillgång till betalarens bankuppgifter för att fullfölja en betalning utan att betalaren behöver använda sig av bank- eller kreditkort.

5 Bevisbörda för informationsgivning

Regeringens förslag: Det ska tas in en bestämmelse i betaltjänstlagen som förtydligar att en betaltjänstleverantör ska kunna styrka att information har lämnats i enlighet med den lagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Allmänna reklamationsnämnden* konstaterar att förslaget innebär en kodifiering av nämndens praxis.

Skälen för regeringens förslag: I 4 kap. betaltjänstlagen finns bestämmelser om vilken information som ska ges i samband med tillhandahållande och genomförande av betaltjänster. Bestämmelserna tar främst sikte på betaltjänstleverantörers skyldighet att lämna information till, eller göra information tillgänglig för, betaltjänstanvändare. Skyldigheterna rör bl.a. informationsgivning till betalaren respektive betalningsmottagaren i samband med olika typer av betalningstransaktioner, t.ex. enstaka transaktioner och transaktioner som genomförs i enlighet med villkoren i ett redan ingånget ramavtal om tillhandahållande av betaltjänster.

Enligt andra betaltjänstdirektivet ska medlemsstaterna föreskriva att bevisbördan ligger på betaltjänstleverantören när det gäller att visa att denne har uppfyllt de informationskrav som anges i direktivet (artikel 41). Den nämnda regeln i andra betaltjänstdirektivet får anses ge uttryck för allmänna rättsprinciper som gäller även enligt gällande svensk rätt (se prop. 2017/18:77 s. 185). På motsvarande sätt som i direktivet bör det dock komma till uttryck också i betaltjänstlagen. Det bör därför förtydligas genom en uttrycklig bestämmelse att en betaltjänstleverantör ska kunna styrka att information har lämnats i enlighet med den lagen. En sådan ordning innebär, som *Allmänna reklamationsnämnden* konstaterar, en kodifiering av nämndens praxis.

6 Styrkande av att en betalningstransaktion har godkänts och genomförts korrekt

Regeringens förslag: Det ska tas in en bestämmelse i betaltjänstlagen som förtydligar att en betaltjänstleverantör ska kunna styrka att en betalare lämnat samtycke till att en betalning genomförs. Betaltjänstleverantören ska också kunna styrka att en betalningsorder har utförts korrekt.

En betaltjänstleverantör ska få komma överens med en betaltjänst-användare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna om styrkande av att samtycke har lämnats och att en betalningsorder utförts korrekt.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag. I promemorian föreslås ingen bestämmelse om att en betal-

tjänstleverantör får komma överens med en betaltjänstanvändare som inte är en konsument om avvikelser från bestämmelserna.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Allmänna reklamationsnämnden* konstaterar att förslaget innebär en kodifiering av nämndens praxis. *Finansinspektionen*, *Sparbankernas Riksförbund* och *Svenska Bankföreningen* anser emellertid att det, i enlighet med reglerna i andra betaltjänstdirektivet, bör klargöras att de föreslagna bestämmelserna är tvingande bara i konsumentförhållanden.

Skälen för regeringens förslag: I 5 kap. betaltjänstlagen finns bestämmelser om genomförande av betalningar. Bestämmelserna reglerar bl.a. godkännande av betalningstransaktioner och betaltjänstanvändares och betaltjänstleverantörers rättigheter och skyldigheter i samband med en betalningstransaktion.

Enligt dessa bestämmelser ska en betalningstransaktion betraktas som godkänd om betalaren uttryckligen har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. Samtycket ska lämnas antingen direkt till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller via betalningsmottagaren eller, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänsten (5 kap. 3 §).

Vidare gäller att betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt (5 kap. 47 §). Om det är betalningsmottagaren som initierat transaktionen, gäller att dennes betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att en betalningsorder överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör och för att transaktionsbeloppet ställs till mottagarens förfogande (5 kap. 50 §).

Om betaltjänstanvändaren nekar till att ha godkänt en genomförd betalningstransaktion eller hävdar att den inte har genomförts på ett korrekt sätt ska betaltjänstleverantören, enligt andra betaltjänstdirektivet, kunna styrka att betalningstransaktionen autentiserats, registrerats korrekt, kontoförts och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i den tillhandahållna tjänsten (artikel 72.1 första stycket). Detta överensstämmer med det som gällde enligt första betaltjänstdirektivet (artikel 59.1). Om betalningstransaktionen initierats genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska, enligt nya regler i andra betaltjänstdirektivet, bevisbördan ligga på denna leverantör att, inom ramen för sin behörighet, visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den betaltjänst som leverantören har ansvar för (artikel 72.1 andra stycket samt artikel 73.2 andra stycket och artikel 90.1 andra stycket).

Dessutom anges i andra betaltjänstdirektivet att om en betaltjänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion ska användningen av ett betalningsinstrument som betaltjänstleverantören registrerat, inklusive leverantören av betalningsinitieringstjänster i förekommande fall, inte nödvändigtvis räcka som bevis för att betalaren auktoriserat betalningstransaktionen eller att betalaren handlat bedrägligt, eller avsiktligt eller av grov vårdslöshet försummat att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter (artikel 72.2 första meningen). Betaltjänstleverantören, inklusive leverantören av betalningsinitieringstjänster i förekommande fall, ska lägga fram styrkande handlingar för att bevisa bedrägeri eller grov vårdslöshet från betaltjänstanvändarens sida

Prop. 2021/22:202 (artikel 72.2 andra meningen). En motsvarighet till den sistnämnda regeln finns i första betaltjänstdirektivet (artikel 59.2).

De nämnda reglerna i andra betaltjänstdirektivet får anses ge uttryck för allmänna rättsprinciper som gäller även enligt gällande svensk rätt (se prop. 2017/18:77 s. 164–166). På motsvarande sätt som i direktivet bör det dock komma till uttryck också i betaltjänstlagen. Det bör därför förtydligas genom uttryckliga bestämmelser att betaltjänstleverantören ska kunna styrka att ett samtycke har lämnats och att en betalningsorder har utförts korrekt. En sådan ordning innebär, som *Allmänna reklamationsnämnden* konstaterar, en kodifiering av nämndens praxis.

Enligt andra betaltjänstdirektivet får en betaltjänstleverantör komma överens med en betaltjänstanvändare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i artikel 72 (artikel 61). Som *Finansinspektionen*, *Sparbankernas Riksförbund* och *Svenska Bankföreningen* framhåller bör motsvarande gälla enligt betaltjänstlagen (5 kap. 59 § betaltjänstlagen).

7 Riksdagens tillkännagivanden om uppföljning

7.1 Utvärdering av kravet på att betaltjänstleverantörer ska presentera betalningssätt på visst sätt vid e-handel

Regeringens bedömning: Kravet på att betaltjänstleverantörer ska presentera betalningssätt på ett visst sätt har bidragit till att minska riskerna för att konsumenter lockas till oöverlagda krediter vid e-handel.

Promemorian innehåller inte någon bedömning om detta.

Skälen för regeringens bedömning: I lagen (2010:751) om betaltjänster ställs krav på att betaltjänstleverantörer ska presentera betalningssätt på visst sätt vid e-handel. Om en konsument vid köp av varor eller tjänster online kan välja ett betalningssätt som innebär att en kredit inte lämnas, ska ett sådant betalningssätt visas först. Ett betalningssätt som innebär att en kredit lämnas får inte heller vara förvalt om det finns andra betalningssätt. Ett handlande som strider mot det nya kravet föreslås vara otillbörligt mot konsumenter vid tillämpning av marknadsföringslagen (2008:486). Kravet trädde i kraft i kraft den 1 juli 2020.

Riksdagen har tillkännagett att en utvärdering av effekterna av kravet ska vara genomförd senast den 1 juli 2021 (bet. 2019/20:FiU37 punkt 3, rskr. 2019/20:191). Regeringen gav därför den 22 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att, i samverkan med Konsumentverket, följa upp och utvärdera lagstiftningen. Uppdraget redovisades den 1 juli 2021.

Finansinspektionen konstaterar att kravet har tillämpats under en för kort tid för att en uttömmande utvärdering ska kunna göras. Men enligt myndighetens bedömning har kravet bidragit till att minska riskerna för att konsumenter lockas till oöverlagda krediter vid e-handel.

7.2 Offentliga utvecklingskreditinstitut

Regeringens bedömning: Ändringarna i kapitaltäckningsregelverket har haft en begränsad påverkan för offentliga utvecklingskreditinstitut.

Promemorian innehåller inte någon bedömning om detta.

Skälen för regeringens bedömning: Det unionsrättsliga regelverket om kapitaltäckning för kreditinstitut finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (tillsynsförordningen) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet).

I maj 2019 antogs en ny förordning och ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/876 av den 20 maj 2019 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller bruttosoliditetsgrad, stabil nettofinansieringskvot, krav för kapitalbas och kvalificerade skulder, motpartsrisk, marknadsrisk, exponeringar mot centrala motparter, exponeringar mot företag för kollektiva investeringar, stora exponeringar, rapporteringskrav och krav på offentliggörande av information, samt av förordning (EU) nr 648/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/878 av den 20 maj 2019 om ändring av direktiv 2013/36/EU vad gäller undantagna enheter, finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag, ersättning, tillsynsåtgärder och tillsynsbefogenheter och kapitalbevarande åtgärder.

Ändringarna i tillsynsförordningen innebär bl.a. att offentliga utvecklingskreditinstitut får undanta vissa typer av exponeringar vid beräkningen av kravet på bruttosoliditet. Det är institutet som ska bedöma om det uppfyller villkoren för undantag (artikel 429a). Finansinspektionen kan inom ramen för sin tillsyn ifrågasätta institutets bedömning.

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet innebär bl.a. att Finansinspektionen ska fatta beslut om det särskilda kapitalbaskravet, som gäller utöver kapitalbaskraven i tillsynsförordningen, i form av två institutsspecifika krav, dels för risken för alltför låg bruttosoliditet, dels för andra risker, om vissa förutsättningar är uppfyllda (artiklarna 103, 104 och 104a). De nya reglerna har i svensk rätt genomförts i 2 kap. 1 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet innebär vidare att det ställs krav på att institut inom ramen för sin riskhantering ska fastställa sitt internt bedömda kapitalbehov till tillfredsställande kapitalbasnivåer. Dessutom ska de behöriga myndigheterna meddela instituten om lämplig nivå på institutens kapitalbas för att t.ex. täcka risker som inte täcks av kapitalbaskraven i tillsynsförordningen, de särskilda kapitalbaskraven och det kombinerade buffertkravet eller kravet på en bruttosoliditetsbuffert (artikel 104b). De nya reglerna har i svensk rätt genomförts i 6 kap. 2 §

Prop. 2021/22:202 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 2 kap. 1 c § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet – som i svensk rätt trädde i kraft den 28 december 2020 – innehåller emellertid inte några särbestämmelser för offentliga utvecklingskreditinstitut.

Riksdagen har tillkännagett att regeringen noga bör följa upp hur den nya lagstiftningen fungerar för offentliga utvecklingskreditinstitut med beaktande av deras särskilda verksamhet, affärsmodell och ändamål med kreditgivningen (bet. 2020/21:FiU37 punkt 3, rskr. 2020/21:116). Regeringen gav därför den 22 december 2021 Finansinspektionen i uppdrag att redovisa hur tillsynen av de nya kapitaltäckningsreglerna påverkade offentliga utvecklingskreditinstituts affärsmodell och verksamhet. Uppdraget redovisades den 2 mars 2022.

Det finns enligt Finansinspektionen bara ett svenskt kreditinstitut som tillämpar bestämmelserna om offentliga utvecklingskreditinstitut i tillsynsförordningen (Kommuninvest i Sverige AB). Finansinspektionen bedömer sammanfattningsvis att ändringarna i kapitaltäckningsregelverket har haft en begränsad påverkan för offentliga utvecklingskreditinstitut. Det beror på att ändringarna i kapitaltäckningsregelverket ligger i linje med hur Finansinspektionen har tillämpat regelverket sedan den 2 augusti 2014. Den ökade kapitaliseringen hos institutet under de senaste åren till följd av ändringar i kapitaltäckningsregelverket bedöms ha ökat institutets förmåga att stå emot finansiella påfrestningar. I vilken mån kapitaltäckningsregelverket har försvårat eller minskat möjligheten för institutet att förse kommuner med stabil och kostnadseffektiv finansiering är svårare att uttala sig om. Såvitt Finansinspektionen kan bedöma tyder dock inget på att ändringarna i kapitaltäckningsregelverket har inneburit någon avgörande begränsning för institutet i detta avseende.

Regeringen instämmer i Finansinspektionens bedömning. Regeringen anser att tillkännagivandet mot denna bakgrund är tillgodosett.

8 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2022.

Förslagen syftar till att i lag förtydliga gällande svensk rätt. De får därför inte några konsekvenser, varken för det offentliga eller det privata. Det finns då inte heller skäl att överväga några alternativa lösningar eller vidta några speciella informationsinsatser.

10 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

4 kap.

21 a § En betaltjänstleverantör ska kunna styrka att information har lämnats i enlighet med detta kapitel.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om bevisbördan för att information lämnats i enlighet med detta kapitel. Paragrafen genomför artikel 41 i andra betaltjänstdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen är ett förtydligande av gällande rätt (jfr prop. 2017/18:77 s. 185). Det innebär att om betaltjänstanvändaren hävdar att information inte har lämnats i enlighet med bestämmelserna i kapitlet, ska betaltjänstleverantören kunna bevisa motsatsen.

5 kap.

3 § En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren uttryckligen har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. Samtycket ska lämnas antingen direkt till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller via betalningsmottagaren eller, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänsten.

En betaltjänstleverantör ska kunna styrka att ett sådant samtycke har lämnats.

Paragrafen reglerar när en betalningstransaktion ska betraktas som godkänd. Paragrafen genomför artiklarna 64.1, 64.2 och 72.2 och delvis artiklarna 72.1 och 90.1 andra stycket i andra betaltjänstdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Av paragrafen framgår att betalaren ska ha lämnat ett uttryckligt samtycke för att betalningstransaktionen ska anses som godkänd. Samtycket ska lämnas antingen direkt till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller via betalningsmottagaren eller, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänsten (prop. 2017/18:77 s. 353).

Andra stycket, som är nytt, är ett förtydligande av gällande rätt (jfr prop. 2017/18:77 s. 164–166) och innebär att det är den betaltjänstleverantör som åberopar samtycket som har bevisbördan för att det har lämnats. Det bör i sammanhanget framhållas att både den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänsten är betaltjänstleverantörer. Ett samtycke kan lämnas direkt till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller via betalningsmottagaren eller en

Prop. 2021/22:202 leverantör av en betalningsinitieringstjänst. Den som åberopar samtycket kan alltså ha tagit emot detta direkt eller via någon annan.

Om en betalare nekar till att ha samtyckt till en genomförd betalningstransaktion är det inte nödvändigtvis tillräckligt att betaltjänstleverantören kan visa att ett betalningsinstrument som denne har registrerat använts för att betaltjänstleverantören ska anses ha uppfyllt sin bevisbörda. Sådan användning är inte heller tillräcklig för att visa att betalaren handlat bedrägligt eller avsiktligt eller av grov vårdslöshet försummat att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter. Om betaltjänstleverantören gör gällande att betalaren, eller, i förekommande fall, betalningsmottagaren, har förfarit bedrägligt eller varit grovt vårdslöst, ska betaltjänstleverantören alltså genom annan bevisning kunna visa detta (se artikel 72.2 i andra betaltjänstdirektivet).

Bestämmelsen är tvingande i konsumentförhållanden (59 §).

I 5 a kap. finns bestämmelser om obehöriga transaktioner.

47 § Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt. *Betaltjänstleverantören ska kunna styrka att betalningsordern har utförts korrekt.*

Om betalarens betaltjänstleverantör kan styrka att mottagarens leverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp enligt 40 §, ansvarar mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

Paragrafen reglerar betalarens betaltjänstleverantörs ansvar gentemot betalaren vid betalningstransaktioner som initierats av betalaren. Paragrafen genomför delvis artiklarna 72.1, 89.1 och 90.1 andra stycket i andra betaltjänstdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första stycket andra meningen, som är ny, är ett förtydligande av gällande rätt (se prop. 2017/18:77 s. 164–166). Bestämmelsen innebär att om betalaren hävdar att en betalningsorder inte har utförts korrekt, ska betaltjänstleverantören kunna styrka att den utförts korrekt. Det som ska styrkas är att betalningstransaktionen har registrerats korrekt, kontoförts och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i den tjänst som tillhandahålls av betaltjänstleverantören (se artikel 72.1 första stycket i andra betaltjänstdirektivet). Om betalningstransaktionen initieras genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster innebär bestämmelsen att bevisbördan ska ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att inom ramen för sin behörighet visa detta och att betalningsordern mottogs av betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör (se artiklarna 72.1 andra stycket och 90.1 andra stycket i andra betaltjänstdirektivet).

Bestämmelsen är tvingande i konsumentförhållanden (59 §).

50 § Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 42 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 41 §. *Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska kunna styrka att betalningsordern har utförts korrekt.*

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har försökt att överföra en betalningsorder i enlighet med första stycket men misslyckats, ska leverantören så snart som möjligt överföra den berörda betalningsordern på nytt till betalarens betaltjänstleverantör.

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör inte har överfört en betalningsorder enligt första stycket, ska betalningstransaktionens belopp valutas på mottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningsordern hade överförts korrekt.

Paragrafen reglerar betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs ansvar gentemot betalningsmottagaren vid betalningstransaktioner som har initierats av eller via betalningsmottagaren. Paragrafen genomför delvis artiklarna 72.1 och 89.2 i andra betaltjänstdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första stycket andra meningen, som är ny, är ett förtydligande av gällande rätt (se prop. 2017/18:77 s. 164–166). Bestämmelsen innebär att om betalningsmottagaren hävdar att en betalningsorder inte utförts korrekt, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör kunna styrka att den utförts korrekt. Det som ska styrkas är att betalningstransaktionen har registrerats korrekt, kontoförts och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i den tjänst som tillhandahålls av betaltjänstleverantören (se artikel 72.1 första stycket i andra betaltjänstdirektivet).

Bestämmelsen är tvingande i konsumentförhållanden (59 §).

59 § En betaltjänstleverantör får komma överens med en betaltjänstanvändare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i 1 § första stycket, 3 § *andra stycket*, 28–30 §§, 35–37 och 47 §§, 48 § första–tredje styckena, 49–53 §§ och 54 § första stycket.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för att frånga bestämmelserna i kapitlet. Paragrafen genomför delvis artikel 61.1 i andra betaltjänstdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Ändringen innebär att en betaltjänstleverantör får komma överens med en betaltjänstanvändare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna om att det är betaltjänstleverantören som ska kunna styrka att betaltjänstanvändaren har samtyckt till en genomförd betalningstransaktion.

Sammanfattning av promemorian

I promemorian föreslås att det ska göras vissa förtydliganden i betaltjänstlagen med anledning av att Europeiska kommissionen har ifrågasatt om några artiklar som reglerar bevisbördans placering i EU:s andra betaltjänstdirektiv har genomförts på ett tillräckligt klart och precist sätt i svensk rätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster

dels att 5 kap. 3, 47 och 50 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 21 a §, och närmast före 4 kap. 21 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Bevisbörda

21 a §

En betaltjänstleverantör ska kunna styrka att information har lämnats i enlighet med detta kapitel.

5 kap.

3 §²

En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren uttryckligen har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. Samtycket ska lämnas antingen direkt till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller via betalningsmottagaren eller, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänsten.

En betaltjänstleverantör ska kunna styrka att ett sådant samtycke har lämnats.

47 §³

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt.

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt. *Betal-tjänstleverantören ska kunna styrka att betalningsordern har utförts korrekt.*

Om betalarens betaltjänstleverantör kan styrka att mottagarens leverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp enligt 40 §,

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2018:175.

³ Senaste lydelse 2018:175.

ansvarar mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

50 §⁴

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 42 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 41 §.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 42 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 41 §. *Betaltjänstleverantören ska kunna styrka att betalningsordern har utförts korrekt.*

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har försökt att överföra en betalningsorder i enlighet med första stycket men misslyckats, ska leverantören så snart som möjligt överföra den berörda betalningsordern på nytt till betalarens betaltjänstleverantör.

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör inte har överfört en betalningsorder enligt första stycket, ska betalningstransaktionens belopp valuterats på mottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningsordern hade överförts korrekt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Efter remiss har yttranden kommit in från Allmänna reklamationsnämnden, Finansbolagens Förening, Finansiell ID-Teknik BID AB, Finansinspektionen, Kammarrätten i Göteborg, Konsumentverket, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Post- och telestyrelsen, Riksgäldskontoret, Sparbankernas Riksförbund, Luleå tingsrätt, Svea hovrätt, Svenska Bankföreningen, Sveriges konsumenter, Sveriges riksbank och Swedish FinTech Association.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Förvaltningsrätten i Härnösand, Getswish AB, Konsumenterna bank- och finansbyrå, Svensk Handel och Sveriges advokatsamfund.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-03-09

Närvarande: F.d. justitieråden Ella Nyström och Annika Brickman samt justitierådet Leif Gäverth

Betaltjänster – några förtydliganden

Enligt en lagrådsremiss den 3 mars 2022 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Nils Friberg.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 mars 2022

Närvarande: statsminister Andersson, ordförande, och statsråden Johansson, Hultqvist, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Strandhäll, Eneroth, Dahlgren, Ernkrans, Hallberg, Nordmark, Sätherberg, Thorwaldsson, Gustafsdotter, Axelsson Kihlblom, Elger, Danielsson, Karkiainen

Föredragande: statsrådet Elger

Regeringen beslutar proposition Betaltjänster – några förtydliganden